

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 1.12.2024

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Οι γλώσσες αλλάζουν

Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη σκέψη, για να διαπιστώσουμε ότι οι φυσικές γλώσσες **αλλάζουν** με το πέρασμα του χρόνου, όπως όλες οι πτυχές του φυσικού κόσμου και της ζωής του ανθρώπου. Ενδεχομένως είναι δύσκολο να παρατηρήσουμε τη γλωσσική αλλαγή σε καθημερινό επίπεδο. Όχι γιατί το φαινόμενο αυτό δεν υφίσταται, αλλά γιατί συμβαίνει αργά και σταδιακά.

Το ότι όλες οι φυσικές γλώσσες αλλάζουν στο πέρασμα του χρόνου, και μάλιστα με παρόμοιους τρόπους, είναι γεγονός καθολικό. Το ίδιο **γενικευμένη** όμως είναι και η αντίδραση των φυσικών ομιλητών απέναντι στην **αναπόφευκτη** αυτή πραγματικότητα. Ας παρακολουθήσουμε τον τρόπο με τον οποίο περιγράφει τις αντιδράσεις αυτές ο Labov: «Όποτε η γλώσσα γίνεται αντικείμενο συζήτησης, συναντούμε μια γενικευμένη αρνητική αντίδραση απέναντι σε οποιαδήποτε αλλαγή και δεν συνάντησα μέχρι στιγμής κανέναν που να έχει υποδεχτεί τις αλλαγές αυτές με ενθουσιασμό. Ορισμένοι πολίτες μεγαλύτερης ηλικίας καλωσορίζουν τα νέα είδη μουσικής και χορού, τις νέες ηλεκτρονικές συσκευές και τους υπολογιστές. Μα ποτέ κανέναν δεν ακούστηκε να λέει: “Είναι υπέροχος ο τρόπος με τον οποίο οι νέοι μιλούν σήμερα. Είναι πολύ καλύτερα από τον τρόπο που μιλούσαμε εμείς, όταν ήμουν παιδί”».

Φυσικά, θα ήταν λάθος να θεωρηθεί ότι οι γλώσσες αλλάζουν μαζικά ή εξ ολοκλήρου. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, τότε η βασική τους αποστολή, η επικοινωνία, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί. Ωστόσο, αξίζει να αναρωτηθούμε γιατί η **πεποίθηση** ότι η γλώσσα **φθίρεται** από γενιά σε γενιά είναι πολύ πιο διαδεδομένη από την άποψη ότι προοδεύει.

Ελένη Καραντζόλα – Ασημάκης Φλιάτουρας, Γλωσσική αλλαγή (διασκευή)

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η γλώσσα των νέων

Οι νέοι έχουν την τάση να διαφοροποιούνται με το ντύσιμο, την αισθητική του σώματος, τη συμπεριφορά και τη γλώσσα. Η λεγόμενη «γλώσσα των νέων» αποτελεί κώδικα εξατομικευτικό της ομάδας ηλικίας, είναι μια γλωσσική παραλλαγή που διαφοροποιεί τους χρήστες της, κατασκευάζοντας συγχρόνως τη συνοχή της ομάδας των νέων. Οι αποκλίσεις της γλώσσας των νέων, οι νεολογισμοί και οι γραμματικές παραβιάσεις εκφράζουν τις αλλαγές στα πρότυπα συμπεριφοράς, τις ιδέες, τις αξίες και τους κανόνες της κοινωνίας. Με τους νεολογισμούς, τις ιδιωματικές εκφράσεις και λέξεις, οι νέοι μεταδίδουν μηνύματα διάκρισης από τις παλιότερες γενιές, εκφράζουν αμφισβήτηση αρχών και αξιών.

Η χρήση της γλώσσας από τους νέους ενοχλεί, επειδή ακριβώς μεταδίδει έμμεσα αλλά ισχυρά τέτοια νοήματα αμφισβήτησης. Και είναι συνηθισμένη παρανόηση να κρίνεται σαν «λαθεμένη», «φτωχή» ή «κακής ποιότητας». Την άρνηση των αξιών, την παραβίαση των απαγορεύσεων, την επιθετικότητα, και την καταστροφή της «καθώς πρέπει» ομιλίας συχνά πολλοί ακροατές την ακούνε σαν γλωσσική καταστροφή, ενώ είναι γλωσσική δημιουργικότητα.

Άννα Φραγκουδάκη, Γλώσσα και ιδεολογία (διασκευή)

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
 2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
 3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr

ΘΕΜΑ Α

A1. Με βάση τα νοήματα του **Κειμένου 1**, τι συμβαίνει στις φυσικές γλώσσες με το πέρασμα του χρόνου; Πώς αντιδρούν οι φυσικοί ομιλητές των γλωσσών; Να απαντήσετε σε ένα δικό σας κείμενο 60-80 λέξεων.

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Η συντάκτρια του **Κειμένου 1** αναφέρει στη 2^η παράγραφο («Το ότι όλες οι φυσικές γλώσσες αλλάζουν... όταν ήμουν παιδί'») τις απόψεις του Labov. Τι υποστηρίζει ο Labov; Τι προσπαθεί να πετύχει η συντάκτρια με αυτή την αναφορά;

Μονάδες 8

B1. β) «Δεν χρειάζεται ιδιαίτερη σκέψη, για να διαπιστώσουμε ότι οι φυσικές γλώσσες αλλάζουν με το πέρασμα του χρόνου, όπως όλες οι πτυχές του φυσικού κόσμου και της ζωής του ανθρώπου. Ενδεχομένως είναι δύσκολο να παρατηρήσουμε τη γλωσσική αλλαγή σε καθημερινό επίπεδο». Στο παραπάνω απόσπασμα από την 1^η παράγραφο του **Κειμένου 1** η συντάκτρια χρησιμοποίησε το α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο. Να εξηγήσετε τη χρήση του συγκεκριμένου ρηματικού προσώπου στο απόσπασμα που σας δόθηκε.

Μονάδες 6

B2. Στο **Κείμενο 2**, να βρείτε έναν (1) τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η 1^η παράγραφος («Οι νέοι έχουν την τάση... αμφισβήτηση αρχών και αξιών»). Να εξηγήσετε τι επιδιώκει η συντάκτρια με τον τρόπο αυτό.

Μονάδες 8

B3. «Οι νέοι μεταδίδουν μηνύματα διάκρισης από τις παλιότερες γενιές, εκφράζουν αμφισβήτηση αρχών και αξιών». Γιατί η συντάκτρια του **Κειμένου 2** χρησιμοποίησε στην παραπάνω περίοδο την ενεργητική σύνταξη (3 μονάδες); Να μεταφέρετε την περίοδο στην άλλη φωνή (2 μονάδες) και να εξηγήσετε τι πετύχατε με αυτή την αλλαγή. (3 μονάδες)

Μονάδες 8

B4. Να χρησιμοποιήσετε τις λέξεις του κειμένου **Κειμένου 1** σε προτάσεις: **αλλάζουν, γενικευμένη, αναπόφευκτη, πεποίθηση, φθείρεται.**

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ Γ

G1. Με βάση το περιεχόμενο του **Κειμένου 2**, να παρουσιάσετε σε μία παράγραφο (60-80 λέξεις) τους τρόπους με τους οποίους οι νέοι εκφράζουν τη διαφοροποίησή τους από τις παλαιότερες γενιές.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Πώς θα περιγράφατε τη γλώσσα που χρησιμοποιείτε εσείς οι νέοι; Ποιοι λόγοι εξηγούν την ανάγκη σας να δημιουργήσετε μια «δική σας» νεανική γλώσσα; Να παρουσιάσετε τις ιδέες σας σε άρθρο που θα αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου σας, με αφορμή το **Κείμενο 2**. (300-350 λέξεις)

Μονάδες 30